

Hovedplan vann og avløp - Handlingsplan 2015-2025

Saksnr. 14/2054

Journalnr.

Arkiv

Dato: 13.01.2015

RÅKKESTAD

mangfold og samhold

Innledning

I 2010 ble rapporten «State of the Nation» utgitt av RIF (Rådgivende Ingeniørers Forening). Rapporten er en gjennomgang av rikets tilstand for 11 sentrale områder innen offentlig bygg og infrastruktur. Rapporten viser status, utviklingstendens og fremtidssikring for kommunale bygg, helsebygg, jernbane, riks-/og fylkes- og kommunale veier, lufthavner, vann, avløp, renovasjon, energiproduksjon og energidistribusjon. RIF utarbeidet denne rapporten fordi beslutninger om investeringer må baseres på kunnskap om den faktiske tilstanden til byggene og anleggene, og hvordan de klarer å oppfylle dagens og fremtidige behov. Vannforsynings- og avløpsanlegg kom relativt dårlig ut av denne gjennomgangen, og det ble peket ut flere viktige satsningsområder blant annet oppgradering / fornyelse av ledningsnett, oppgradering og utbygging av vannverk og renseanlegg, utdanning og rekruttering av va-personell, oppdatering av hovedplaner med mer. Vurderingene gjelder tilstanden i Norge generelt, men det er ingen grunn til å tro at Rakkestad kommune ikke har de samme utfordringene. I kartleggingen av kommunalt ledningsnett i forbindelse med oppgradering av kommunens ledningskartverk GEMINI, har det blitt avdekket flere utfordringer når det gjelder gammelt separat ledningsnett for avløp.

Hovedplan vann og avløp, handlingsplan 2015-2025 bygger på delplan vannforsyning og delplan avløp som er utarbeidet i perioden 2012-2014. Hovedplanene beskriver tilstanden innen vannforsyning og avløpshåndtering i Rakkestad kommune, hvilke mål som settes for tjenestene og hvilke tiltak som må gjøres for å oppnå de fastsatte målene. Hovedplan vannforsyning ble noe forsinket da det ble forventet avklaring for om Nortura fortsatt ville ha drift i Rakkestad kommune eller flytte driften ut av kommunen. Denne avgjørelsen hadde stor innflytelse på hvilke løsninger man skulle velge for fremtidig vannforsyningen i kommunen. I handlingsplanen er noen av tiltakene beskrevet i hovedplanene forskjøvet i tid i forhold til de opprinnelige planene.

Hovedplanen er utarbeidet i to separate prosjekt, i godt samarbeid mellom alle faglige enheter i Rakkestad kommune og med bistand fra konsulent Steinar Skoglund for hovedplan vannforsyning og Driftsassistenten i Østfold for hovedplan avløp.

Rammebetingelser

Vannforsyning og avløpshåndtering er en av kommunens primær oppgaver.

Som vannverkseier må kommunen ha godkjenning av Mattilsynet, og må blant annet følge næringsmiddeloven og tilhørende forskrifter som drikkevannsforskriften og internkontrollforskriften. Rakkestad kommune har hatt tilsyn av Mattilsynet i 2013, og fikk da noen anmerkinger, men ingen avvik. Riktignok er anmerkningene gitt så tydelige at tiltak bør igangsettes innen få år. Hovedtiltaket er da rehabilitering av Fladstad vannverk. Da rehabiliteringen av vannverket er forskjøvet frem i tid, vil det mest sannsynlig måtte gjennomføres midlertidige utbedringer for å imøtekomme anmerkningene fra Mattilsynet.

For kommunens avløpsanlegg (renseanlegg og ledningsnett) er det Forurensingsloven og forurensingsforskriften kommunen må forholde seg til og det er Fylkesmannen som er tilsynsmyndighet. Bodahl avløpsanlegg hadde tilsyn av Fylkesmannen i 2012 og med et oppfølgende tilsyn i 2014. Avvikene

som ble gitt i 2012 var ikke fulgt opp tilfredsstillende ved tilsynet i 2014. Ett av avvikene mente Fylkesmannen var så alvorlig at det ble varslet om opp til kr 1 000 000 i tvangsmulkt dersom avvikene ikke ble fulgt opp. I hovedsak går dette avviket på oppfølging av sanering av 2 driftsoverløp på kommunalt ledningsnett. Dette avviket er fulgt opp med oppstart på sanering av ett driftsoverløp i Dørja allerede i 2014/2015. Ytterligere tiltak er sanering av Bergenhusområdet i 2016 og 2017 og sanering av fellessystemer i sentrumsområdet trekanten – Møllergata, Storgata, Jernbanegata i 2018.

Hovedtiltak

De viktigste kostnadskrevenne tiltakene innen området vil være:

Overføringsledning Rudskogen (2015-17), vann og avløp	26 mill kr
Sanering Bergenhusområdet (2016-17), vann og avløp	11 mill kr
Utbygging av Fladstad vannverk (2018-20), vannforsyning	28 mill kr
Nytt boligfelt Kirkeng (2021), vann og avløp	10 mill kr
Utbygging av Sander vannverk (2021-22), vannforsyning	13,5 mill kr
Andre oppgaver sanering vann og avløp (2015-25), vann og avløp	28 mill kr

Til sammen tas det sikte på å investere 109 mill. kr. i vannforsyning og 61,5 mill. kr. i avløp i hovedplanperioden, totalt 170,5 mill. kr. Detaljert handlingsplan for perioden er vist i tabellen nedenfor.

Dagens gebyrnivå

Vi har foretatt en sammenlikning av dagens vann- og avløpsgebyr mellom noen kommuner i Østfold. Alle priser er eks. MVA.

Kommune:	Vann		Avløp	
	Pris pr m ³	Fast del (abonnementsgebyr)	Pris pr m ³	Fast del (abonnementsgebyr)
Rakkestad (2014)	15,66	300,-	21,46	500,-
Sarpsborg	10,30	751,25	12,40	815
Spydeberg (2014)	24,63	0	37,63	0
Eidsberg (2014)	14,-	500,-	26,80	1200,-
Trøgstad (2015)	9,-	450,-	25,70	924,-
Marker (2015)	19,37	1187,50	34,37	1500,-

Konsekvenser for gebyr

Det er ikke foretatt beregninger av nye gebyrer for vann og avløp, det er kun sett på hvilken økning gebyrene vil få med de foreslåtte tiltakene som er lagt inn i handlingsplan for 2015 – 2025. Det er tatt utgangspunkt i beregning av kalkulatoriske renter og avskrivninger. Tabellene og diagrammene tar ikke hensyn til dagens avgiftsnivå, driftsutgifter, eller eventuelle endringer i solgt mengde. Disse faktorene har også innvirkning på gebyrene.

Ved beregningen er det gjort følgende forutsetninger:

- Forventet forbruk av vann er satt til 420 000 m³
- Forventet forbruk av avløp er satt til 375 000 m³
- Kalkylerenten er satt til 2,8 % i 2015, 3,1 % i 2016, 3,3 % i 2017 samt 3,5 % i 2018-2025

Med tiltaksplanen som er foreslått vil vannavgiften øke med 115 % (totalt kr 18,08) i perioden, med den største økningen i 2019 med kr 3,09 pr m³ og 2020 med kr 3,62 pr m³. Dette er på grunn av investeringene for oppgradering av Fladstad vannverk.

Avløpsgebyret vil i perioden få en økning på 45 % (totalt kr 9,67), hvor det er en relativt jevn økning i gebyret på i snitt kr 0,88 pr m³ pr år. De største økningene er i 2016, 2017 og 2021 med litt over kr 1,6 pr m³.

Gebyrutviklingen i perioden 2015 – 2025 er vist i detalj i diagram 1 og diagram 2.

Diagram 1: Gebyrutvikling for vann i perioden 2015-2025 (kr pr m³)

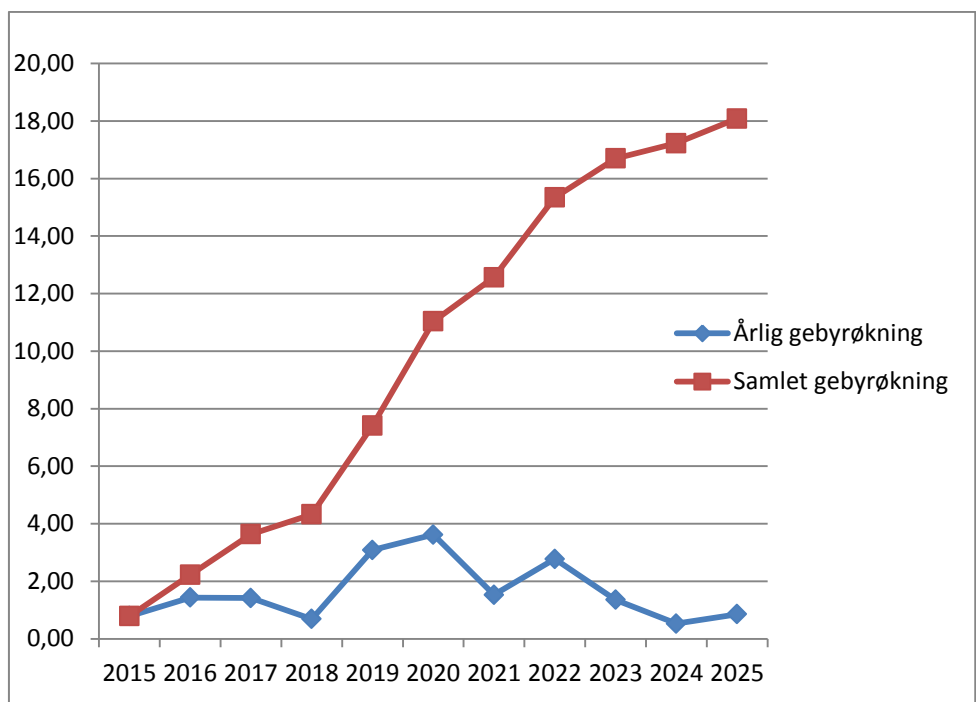
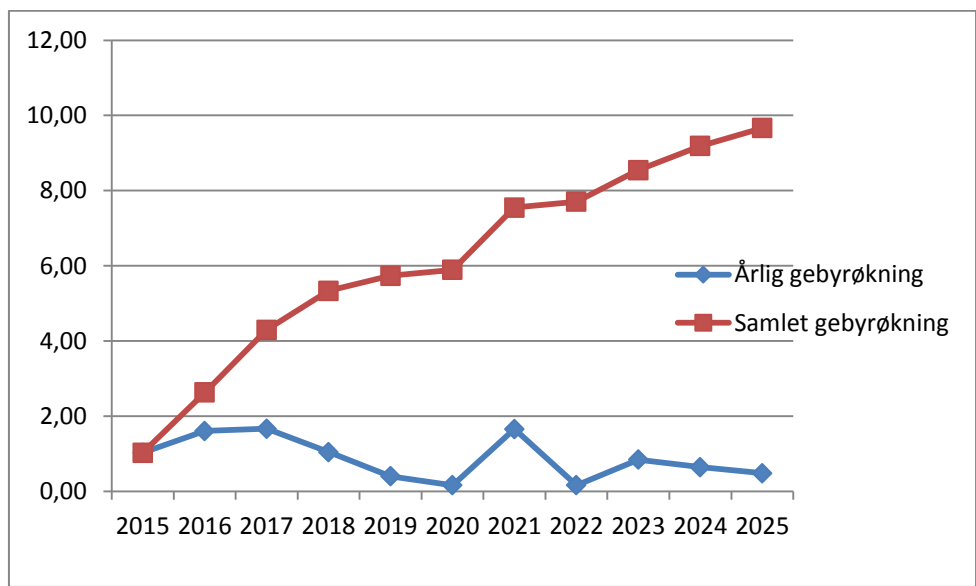

Diagram 2: Gebyrutvikling for avløp i perioden 2015-2025 (kr pr m³)

Handlingsplan, tabell

I følgende tabell er alle investeringstiltak i perioden 2015-2025 satt opp med kostnader per år fordelt mellom sektorene vann og avløp. Alle tall er i mill. kr.

Sanering vann og avløp

	SUM	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Prestegårdsfeltet nord/Bergenusområdet/Haldenveien/Griniveien	5,5		2,75	2,75									Vann
Prestegårdsfeltet nord/Bergenusområdet/Haldenveien/Griniveien*	5,5		2,75	2,75									Avløp
Døria	1,25	1,25											Vann
Døria*	1,25	1,25											Avløp
Kirkelund	2	2											Vann
Kirkelund	2	2											Avløp
Grenseveien/industriområde	2,25									2,25			Vann
Grenseveien/industriområde	2,25									2,25			Avløp
Lvngb.f.Øst-Bregneveien,Lvngby allè	2										2		Vann
Lvngb.f.Øst-Bregneveien,Lvngby allè	2										2		Avløp
Hfmuseet videre til skoleveien/Furubakken	1,5							1,5					Vann
Hfmuseet videre til skoleveien/Furubakken	1,5							1,5					Avløp
Fladstad-Granveien-Skogveien (Skautun)	1,5					1,5							Vann
Fladstad-Granveien-Skogveien (Skautun)	1,5					1,5							Avløp
Andre oppgaver sanering VA	14	1			2	1	1	1	1	1	3	3	Vann
Andre oppgaver sanering VA	14	1			2	1	1	1	1	1	3	3	Avløp

Sanering avløpsnett

Oppridding septiktanker sentrum (Bl.a. Eidsbergvn)	1			0,5	0,5								Avløp
Møllergata/Jernbanegate*	4				4								Avløp
Oppridding AF Industriveien,Treveien osv (Bedriftsveien overført Grenseveien)	1										1		Avløp
Oppussing/slutføring fiernvarme, sanering i forbindelse, parkveien, skoleveien	1	1											Avløp

Avløpsanlegg

Oppgradering Kirkeng avløpsanlegg pga boligutbygging	2							2					Avløp
--	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	-------

Vannbehandlingsanlegg

Fladstad vannverk, vannbehandlingsanlegg	28				2	13	13						Vann
Fladstad vannverk, råvannspumpestasjon	0,5						0,5						Vann
Fladstad vannverk, inntaks og overføringsledninger	0,5					0,5							Vann
Oppgradering Kirkeng vannverk	3									3			Vann
Oppgradering Tiernes vannverk	0,5										0,5		Vann
Sander vannverk, vannbehandlingsanlegg	13,5							0,5	13				Vann
Større pumper Kirkeng pumpestasjon	0,5						0,5						Vann

Sanering Vannledningsnett

Utskifting av vannmålere hos abonnenter	4						4						Vann
Rehabilitering av høydebasseng, Haslem	0,5						0,5						Vann

Nyanlegg

Kirkeveien - Elvenesveien	3		3										Vann
Kirkeveien - Elvenesveien	3		3										Avløp
Haslem Prestegårdsskogen, ringledning vannforsyning	2,5						2,5						Vann
Nytt boligfelt Kirkeng - Harlemåsen	5						5						Vann
Nytt boligfelt Kirkeng - Harlemåsen	5						5						Avløp
Overføringsledninger Rudskogen	13	0,5	5	7,5									Vann
Overføringsledninger Rudskogen	13	0,5	5	7,5									Avløp
Prestegårdsskogen Skoleveien/Fladstad, ringveien vannforsyning	3											3	Vann
Nyanlegg private hus Rudskogen	1,5	1,5											Vann
Nyanlegg private hus Rudskogen	1,5	1,5											Avløp
	61,5	7,25	10,75	10,75	6,5	2,5	1	9,5	1	5,25	4	3	Avløp
* Fjerning av driftsoverløp med bakgrunn i krav fra Fylkesmannen	109	6,25	10,75	10,25	4	16	19,5	10,5	14	8,25	3,5	6	Vann
	170,5	13,5	21,5	21	10,5	18,5	20,5	20	15	13,5	7,5	9	SUM

Kort beskrivelse av prosjektene:

Prestegårdsfeltet nord/Bergenusområdet/Haldenveien/Griniveien

Sanering av fellesledning avløp og ny vannledning langs deler av Haldenveien, Griniveien, Smedbakken, deler av Tyrihansveien og Blessomveien. Sanering av driftsoverløp i Griniveien. Vil gi pålegg om utbedring av private stikkledninger.

Dørja

Sanering av felles avløpsledning og ny vannledning langs Eidsbergveien fra Ytre vei og ned til Dørja bru. Fjerning av driftsoverløp og private eiendommer som har utløp til denne ledningen vil få pålegg om utbedring av privat stikkledning.

Kirkelund

Eiendommen har en gammel avtale om at kommunen skal fremføre kommunalt avløpsledninger til eiendommen Kirkelund. Er i dag koblet til kommunalt vann.

Grenseveien/industriområdet

Utbedring av gamle betongledninger og gammel vannledning

Lyngb.f.Øst-Bregneveien, Lyngby allè

Utbedring gammel vannledning og sanering av felles avløpsledning

Hfmuseet videre til skoleveien/Furubakken	Kapasitetsøkning og utbedring av gammelt betongledningsnett.
Fladstad-Granveien-Skogveien (Skautun)	Utbedring av gammel hovedvannledning og sanering av kommunalt avløpsnett. Gi pålegg til private eiendommer om sanering av privat ledningsnett i gammel bebyggelse Skogveien og Granveien.
Andre oppgaver sanering VA	Sanering av hovedvannledninger og av gammel avløpsnett. Noen kortere strekker med fellesledninger. Post for generell sanering av eksisterende ledningsnett og mindre kostnadskrevende prosjekter.
Opprydding septiktanker sentrum (Bl.a. Eidsbergvn)	I sentrumsområdet finnes det flere septiktanker som er koblet på kommunalt avløpsnett. Private eiendommer vil få krav om utbedring av privat avløpsnett og sanering av septiktanker, i den forbindelse vil kommunen også se på rehabilitering av kommunalt avløpsnett.
Møllergata/Jernbanegata*	Sanering av felles avløpsnett i området avgrenset av Møllergata, Jernbanegata og Storgata. Det vil da også bli fjernet et stort driftsoverløp.
Opprydding AF Industriveien,Treveien osv (Bedriftsveien overført Grenseveien)	Sanering av et mindre område på industriområdet hvor det er felles avløpsledning.
Oppussing/slutføring fjernvarme, sanering i forbindelse, parkveien, skoleveien	Slutføring av saneringsprosjekt i forbindelse med fjernvarme fremføring
Oppgradering Kirkeng avløpsanlegg pga boligutbygging	Kirkeng renseanlegg ligger på grensen til hva som dette anlegget er dimensjonert for å rense. Utbedringer evt oppgraderinger må gjennomføres før godkjenning av påslipp fra nye boliger på Harlemåsen kan gis.
Fladstad vannverk, vannbehandlingsanlegg	Stort behov for oppgradering av Fladstad vannverk, da deler av driftsenhetene er gammelt og slitt.
Fladstad vannverk, råvannspumpe-stasjon	Utbedring og oppgradering av gammel råvannspumpe-stasjon ved Rakkestadelva i Kirkeveien
Fladstad vannverk, inntaks og overføringsledninger	Gjennomgang og oppgradering av inntak av råvann i elva og overføringsledning til pumpehus.
Oppgradering Kirkeng vannverk	Kirkeng vannverk trenger oppgradering av bygg og kjemikaliehåndtering. Ønske om innstallering av UV-anlegg

Oppgradering Tjernes vannverk	Oppgradering av bygg, kjemikaliehåndtering og innstallering av UV-anlegg
Sander vannverk, vannbehandlingsanlegg	Oppgradering av renseprosess og se på nye muligheter for bedre vannkvalitet. Utfordringer i dag er krav til farge og humus.
Utskifting av vannmålere hos abonnenter	Rakkestad kommune har ikke hatt utskifting av vannmålere hos abonnenter siden det ble innført krav om vannmålere i alle bygg med kommunalt vann. Mange av disse målerne er over 30 år gamle, og det er også ønske om å se på mulighet for fjernavleste vannmålere.
Rehabilitering av høydebasseng, Haslem	Gammelt høydebasseng som har behov for rehabilitering
Kirkeveien - Elvenesveien	Et område med ca 14 husstander som har kommunalt vann, og det er fremført kommunal avløpspumpeledning til området. I forbindelse med krav om opprydding av avløp i spredt bebyggelse, har kommunen sagt at dette området ligger i rimelig nærhet til kommunalt nett og vil få pålegg om tilknytning til kommunalt nett.
Haslem Prestegårdsskogen, ringledning vannforsyning	Ny vannledning for å sikre vanntilførselen til sentrumsområdet fra Haslem høydebasseng, via Haugstadveien (Ravinefeltet) til Bergenhusområdet.
Nytt boligfelt Kirkeng - Harlemåsen	Det reguleres nytt boligområde i Degernes.
Overføringsledninger Rudskogen	Stort ønske fra næringslivet på Rudskogen om sikrere vannforsyning på Rudskogen. En overføringsledning til Rudskogen for vann og avløp fra sentrum, vil gi lettere drift for kommunens driftsenhet, sikrere vannforsyning og sikrere avløpshåndtering. Området vil også bli mer attraktivt for et større spekter av næringsvirksomheter.
Prestegårdsskogen Skoleveien/Fladstad, ringveien vannforsyning	Ny vannledning fra Skoleveien, Florasvingen for å sikre vannforsyning til Ravineveien/Prestegårdsskogen
Nyanlegg private hus Rudskogen	Forlengelse av kommunalt vann og avløpsnett for påkobling av private hus ved Rudskogen og fremføring av vann og avløp til flere næringstomter.